Concursul republican jubiliar al formațiilor muzical-coregrafice de amatori, 1974

În acest an, în cinstea sărbătoririi a trei decenii de la Eliberare și a celui de al XI-lea Congres al P.C.R., s-a desfășurat Concursul republican al formațiilor artistice de amatori, eveniment cultural cu largi semnificații, prin largul caracter de masă și valoarea educativ estetică a spectacolelor.

Pentru a afla unele opinii și amănunte despre această grandioasă manifestare a cîntecului și jocului popular românesc, am solicitat participarea la un dialog compozitorilor Mircea Neagu și Ludovic Paceag și dirijorului Gh. C. Ionescu, membrii ai juriilor fazei finale.

— Ce ați remarcat deosebit la ediția din acest an ?

— L. Paceag : O primă și îmbucurătoare constatare este aceea că majoritatea formațiilor au apărut, în acest concurs republican, mult întinerite, fapt ce atestă adeziunea tineretului de la orașe și sate la activitatea cultural-educativă de masă. Aceasta explică și apariția unor noi formații corale și instrumentale, echipe de dansuri și ansambluri folclorice, atît în mediul sătesc cît și în cel urban.

— M. Neagu : Semnificative mi se par participările masive ale unor județe în etapa finală a concursului, finală ce a presupus un start de la un anumit nivel artistic de interpretare, în special la formațiile corale, a căror eficiență educativă este pregnantă.

— Poate că n-ar fi lipsit de interes să vă referiți și la cîteva date statistice.

— Gh. C. Ionescu : În etapa preliminară, de masă, au fost angrenate 3.738 formații și grupuri, 385 formații de instrumente populare tradiționale, 1.228 tarafuri și orchestre populare, 880 orchestre de muzică ușoară, 368 fanfare, 9 colective de operă și operetă, 39 orchestre simfonice și de cameră, 128 formații de mandoline și muzicuțe, 17.967 soliști vocali și instrumentiști, iar pentru faza finală au fost selecționate 144 formații corale (90 de la așezăminte culturale, 52 de la sindicate și 2 ale cooperației, din totalul cărora 105 coruri mixte, 20 de voci egale, 19 coruri de cameră), 98 grupuri corale, 75 tarafuri, 48 formații de instrumente populare, 13 orchestre simfonice și de cameră, 16 formații de mandoline și muzicuțe, 55 orchestre de muzică ușoară, 37 fanfare, 4 colective de operă și operetă, 500 soliști vocali și instrumentiști.

— L. Paceag : Un aspect remarcabil, la etapa finală a ediției din acest an, este creșterea numărului formațiilor participante, față de edițiile anterioare. Astfel, județul Timiș a fost prezent cu 9 coruri, județul Dîmbovița a participat cu 7 formații corale mixte dintre care 3 sătești, județul Argeș a fost și el prezent cu 7 coruri (3 din orașul Cîmpulung Muscel), județul Suceava a adus pe scena finalei tot 7 coruri (din care 2 formații camerale). Creșteri simțitoare ale numărului de formații finaliste, s-au înregistrat și în alte județe ale țării. De pildă, din județul Ilfov au participat 6 coruri, din care 5 ale așezămintelor culturale, județul Brașov a promovat în finală tot 6 coruri, județul Buzău a fost prezent cu 5 formații corale (2 nou înființate), județul Maramureș a adus pe scena concursului 5 coruri, la fel ca și județele Arad, Teleorman și Cluj.

— În ce privește calitatea interpretării, abordarea unui repertoriu care să poarte însemnele varietății stilistice, în strict raport cu potențele interpretative actuale ale formațiilor participante, meritele sînt egale pentru toate județele ?

— Gh. C. Ionescu : Din păcate, referindu-ne sub acest aspect la perioada premergătoare concursului, am putut constata că grija pentru dezvoltarea mișcării muzicale de amatori — cu deosebire a celei corale — nu s-a manifestat unitar în întreaga țară. Perpetuîndu-se și în perioada de pregătire a concursului, cît și în timpul desfășurării acestuia aceeași lipsă de preocupare, de pregătire neomogenă și neunitară, firesc, revirimentul înregistrat nu poate fi atribuit în egală măsură tuturor județelor...

— M. Neagu : ...deși, așa cum spuneam la început, în toate județele există condiții favorabile create de organele locale, în momentul de față nemaiputîndu-se invoca penuria de dirijori, nici măcar la nivelul comunelor și satelor, în aproape fiecare din acestea existînd un profesor de muzică.

— L. Paceag : În sprijinul acestei afirmații, avem la îndemînă cîteva date concrete. Județe cum sînt Constanța, Iași, Prahova, Mureș, Bacău, Dolj, zone cu largi posibilități de afirmare în acest domeniu, au fost reprezentate în concurs doar de cîte o singură formație corală sătească. De asemenea, pentru județe ca Olt, Covasna, Ialomița, Vaslui, Sălaj, Sibiu și Bihor (ultimele două, centre cu o bogată tradiție culturală), rămîne o enigmă, faptul că nu au participat în finala concursului cu nici o formație corală de cămin cultural.

— Gh. C. Ionescu : În nici un caz această stare de lucruri nu poate fi pusă pe seama exigențelor juriilor care au selecționat formațiile în etapa județeană a concursului ci mai curînd atribuită lipsei de interes și preocupare, comodității evidente manifestată de respectivele comitete județene pentru cultură și educație socialistă și centre de îndrumare a creației populare. Avem ferma convingere, că nu există primar sau președinte de C.A.P. care să nu dorească și să nu sprijine existența în comuna respectivă a unui cor sau a unei alte formații muzicale (grup coral, taraf, formație de instrumente populare etc.).

— Să continuăm dialogul nostru, referindu-ne la cîteva aspecte ale repertoriului abordat de formațiile corale.

— M. Neagu : Din acest punct de vedere, ediția din acest an a concursului republican a marcat un succes meritoriu, aproape neexistînd formație care să nu-și fi împrospătat și îmbogățit repertoriul, care să nu-și fi alcătuit programe adecvate anului jubiliar. În repertoriile formațiilor au fost incluse numeroase cîntece patriotice, revoluționare, de muncă sau de tineret, semnate de cele mai prestigioase condeie componistice ale genului. Listele cu recomandări de repertoriu, cuprinzînd cîntecele difuzate în ultimii 2—3 ani și-au dovedit din plin utilitatea ; de asemenea, cule-

https://biblioteca-digitala.ro

gerea intitulată *„30 de ani de glorie"* — special întocmită pentru acest concurs — a pus la îndemîna formațiilor un valoros mănunchi de cîntece noi, închinate patriei și partidului, glorioasei aniversări a eliberării.

— *Gh. C. Ionescu:* Am putea cita o listă vastă de lucrări care s-au bucurat de o largă popularitate și de o intensă circulație: *E toată țara românească-n sărbătoare* și *Laudă ție, în veci, Românie* de Ioan D. Chirescu, *30 de ani de glorie* și *Sub steagul celui de al XI-lea Congres* de Gh. Dumitrescu, *Mîndră zi a libertății* de Radu Paladi, *Ani de aur* și *Patrie, credința mea* de Dinu Stelian, *La sfatul comunist al țării* și *Patria în sărbătoare* de Gh. Bazavan, *Glorie ție, partid,* și *România, țara mea de dor* de Mircea Neagu, *Pentru al țării viitor* de D. D. Botez, *Poporul, Ceaușescu, România* de George Grigoriu, precum și alte cîntece patriotice și muncitorești de Fl. Comișel, T. Jarda, L. Profeta, D. Popovici, T. Bratu, L. Paceag ș.a.

— *L. Paceag:* Comparativ cu precedentele ediții ale concursului republican, ediția acestui an a inclus cu pregnanță în repertoriul general al formațiilor, cîntecul revoluționar, atît cel protestatar, creat în anii de început ai mișcării socialiste în țara noastră, cît mai ales cel izvorît din lupta înflăcărată din anii ilegalității partidului. O contribuție însemnată la accentuata abordare a cîntecului revoluționar au adus-o grupurile corale și vocale, unele dintre ele prezentînd cu prioritate suite, medalioane cu cîntece de luptă, revoluționare, alături de piese folclorice, tradiționale. Desigur, la cele afirmate trebuie adăugat că lista repertoriului general a fost întregită armonios cu valoroase lucrări clasice românești precum și cu numeroase creații originale (sau prelucrări de folclor) ale compozitorilor noștri contemporani.

— *Care a fost calitatea artistică a interpretării?*

— *M. Neagu:* Am remarcat, în desfășurarea concursului, alături de formații unanim recunoscute și apreciate pentru înaltul nivel atins în tălmăcirea unor partituri cîteodată deosebit de pretențioase, coruri ca cele ale sindicatelor din Constanța, Suceava, Iași, Tîrgoviște, ale caselor și palatelor de cultură din Ploiești, Pitești, Lugoj, sau ale căminelor culturale din Buteni-Arad, Cobadin-Constanța, Ardusat-Maramureș, Brănești-Dîmbovița, Marga-Caraș-Severin, Ceuaș-Mureș, Niculițel-Tulcea, evoluția meritorie și a altor formații, a căror creștere calitativ-interpretativă s-a făcut mai mult decît simțită: corurile sindicale din Brăila, Oradea, Tg. Mureș, Bistrița, Craiova, Moreni, Slatina, Piatra Neamț, Reșița, ale caselor de cultură din Orăștie, Agnita, Buzău, Cîmpulung Muscel, Vișeul de Sus, Vatra Dornei, Galați, sau ale căminelor culturale din Roșiori-Satu Mare, Putna-Suceava, Peretu-Teleorman, Ditrău-Harghita, Ruginoasa-Iași, Nămoloasa-Galați, Hideaga-Maramureș, Brebu-Prahova, precum și numeroase alte formații, recent înființate, dar care au etalat frumoase perspective de dezvoltare.

— *Calitatea interpretativă rămîne fără îndoială unul dintre cele mai importante elemente ale oricărei competiții artistice, care merită a fi dezbătută și sub alte aspecte, ca de pildă: calitatea vocilor, competența, maturitatea, aportul și modul în care dirijorii au contribuit la ridicarea ștachetei calității interpretative, atragerea tineretului în mișcarea muzicală de amatori etc.*

— *Gh. C. Ionescu:* Putem afirma, fără teama de a greși, că majoritatea corurilor dispun de elemente dotate, de voci bune, capabile să realizeze o sonoritate de calitate, permițîndu-le să interpreteze un repertoriu de ținută. În unele cazuri însă, asemenea material uman valoros nu a fost folosit cu maximă eficiență artistică, cauza, constituind-o antrenarea în fruntea formațiilor a unor dirijori neexperimentați sau cu o slabă pregătire profesională. Majoritatea formațiilor corale și-au îmbogățit substanțial calitatea interpretativă, mai ales prin atragerea unor tineri dirijori, absolvenți ai conservatoarelor sau ai facultăților de muzică din cadrul institutelor pedagogice. Din păcate, deși cazuri izolate, lipsa de practică a unora, insuficienta chemare și pasiune, ca și inexistența unui sistem precis de stimulare materială și morală, nu au darul să propulseze calitatea tehnico-interpretativă a formațiilor la nivelul real al posibilităților existente.

— *Vă rugăm să vă referiți, în continuare, la formațiile instrumentale și coregrafice.*

— *M. Neagu:* Probleme similare formațiilor corale întîlnim și în cadrul celor instrumentale. Dacă sub aspect valoric formațiile folclorice în general se prezintă cu frumoase realizări, în special cele de instrumente populare tradiționale (fluieraș, cavaliști, cimpoieri, flautiști etc.), în cazul orchestrelor de muzică cultă remarcăm nu numai o stagnare ci chiar un regres. Nu se face simțit aproape deloc în acest domeniu (în mod deosebit în genul solistic-vocal și instrumental) aportul școlilor populare de artă, instituții în care există zeci de catedre de canto și instrumente clasice, încadrate cu profesori de specialitate.

— *L. Paceag:* În ce privește dansurile populare, fiecare județ s-a străduit să aducă pe scena concursului tot ceea ce a existat mai autentic, mai valoros. Din păcate, și aci sîntem nevoiți să remarcăm intervențiile neinspirate ale unor instructori, prin imprimarea nejustificată a unor maniere de viteză excesivă, breakuri inoportune, finaluri în poză, elemente improprii dansurilor noastre populare. Într-o situație oarecum precară și desuetă au apărut o serie de colective coregrafice orășenești, care, încercînd să imite pe cele sătești, autentice, au etalat dansuri „făcute" din pași și figuri aproximative sau chiar total opuse celor originale. Din fericire au fost puține asemenea formații. Șablonizarea, stereotipia, etalarea acelorași și acelorași variante coregrafice de „succes la public", au lăsat impresia falsă de sărăcie a repertoriului. Este cu atît mai de neînțeles această stare de lucruri, cu cît știm că în aproape toate județele țării au apărut culegeri de dansuri, în care sînt prezentate o gamă variată de jocuri populare, specifice zonelor etnografice respective.

Interviu realizat de C. RĂSVAN

https://biblioteca-digitala.ro